Чурапчыга күн тахсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

12+

2018 сыл Бэс ыйын 5 күнэ оптуорунньук № 41 (11497)

Улууска -- бу күнэргэ

Үөрэх министирин солбуйааччы Ф.В. Габышева – Чурапчыга

Бэс ыйын 2 күнүгэр улуус дьаһалтатын аппаратын сэдэтиллэр СӨ үөрэх министирин солбуйааччы Ф.В. Габышева улуустааҕы үөрэх салаатын туһаайыы салайааччыларын, үөрэнээччилэрин, уйуйан, оскуола салайааччыларын кытта көрсөн кэпсэппит. Кинини сүрэх мунньахха улуус баһылыка А.Т. Ноговицын, үөрэх салаатын начаальныгына Т.В. Павлова кытыннылар.

Аҥаардас кэпсэппитигэр үөрэх эйгэтин салалтатын сайыннарыыга туох үлэ-хамнас ыытыллыбытын, хаанык бырааттараммаан үлэлиилэрин, иннинэ быыбаардыы, туох кыһалҕа баарын туһунан кэпсэппиттэр. «Үлүбүка» уйуйан сэбиэдиссэйэ Е.С. Иванова, «Мичээр» уйуйан сэбиэдиссэйэ М.Н. Яковлева уонна Хаҕаардаҥы уйуйан сэбиэдиссэйэ А.А. Андросова тэрийбит үлэлэрин, быыбаардыын хайдахтын билиһиннэрдиэхтэр. Сылгы оскуолатын дириэктэрэ В.М. Владимиров «Умная школа» бырайыагын, Дириҥнээҥи агроскуола дириэктэрэ М.С. Иванцев тыа сирин оҕолоо идэлэрин таба тааһан, сөпкөө мотоотын булунарыгар туһуламмыт киэн хабаатыах бырайыагын сиһилии кэпсэппиттэр.

СӨ үөрэхтээ министирин солбуйааччы Феодосия Габышева улуус сайдыыта дьаһалта салайааччыларыттан олус туһугуктаах, компетентнай, инициативнай салайааччы туһаайыах бырайыактарын сөпкөө киллэриигэ күүскэ бэлэмнэнэр, туруорсан сиппэтин булуоҕун.

Түмүгүнэ дьаһалта солбуйааччы үөрэх эйгэтин үлэлиигэ СӨ үөрэхтээ министирин бастакы солбуйааччы Феодосия Габышеватан тустаах боппуруоспарын ыйытыллар, саналарын үлэлиннилэр.

Марфа ПЕТРОВА

ҮТҮӨ КҮНҮ БЭЛЭХТЭЭТИЛЭР

Чурапчыга «Чурапчыыа» нэйилиэк дьахталларын Сэбиэтэ «Арчы» дьиэтигэр араас дьаһалларыы сылдьа ыытыллар. Эйбэх оҕолоох ыаллары, аастыт сылга этэр нэйилэри ыытыран арчыыбыттара, быйыл доруобуйаларынан хаччахтаах оҕолорго үтүө күнү бэлэхтэлиэхтэр.

Бу күн 15 оҕону тороппутэриниэн «Арчы» дьиэтигэр Н.М. Заболоцкая алҕаата. Араас кэрдиэх оонньуута кытаан, миньигэс кэйиини туттан барыы тэнэҥ үөрүүлэр, сэргэхсийиилэр. Оҕолор баҕа санааларын шарикка ойуулаан, онтон маҥан хаптаанна көтүтүлэр.

Саха норуодунай суруйааччыта Софрон Данилов «Дьоннуо тойо эйбэх туһаны онорорун да, сончоннон дьоллоноруу» диэн үйэлэрэ этиитигэр сөпкөрөр. Чурапчы нэйилиэгэ торуттэммитэ 370 сылыгар – 370 үтүө дьыала чорааннаах «Үтүө сүрэх» аҥыаан акция биллэриллибитэ. Оннуо кинибит 22150 солбуобайы саналыгыттыбыт «Самоцветы» доруобуйаларынан хаччахтаах оҕолор тороппутэрин уоскаспыбаннай түмкүүтүгэр тутардыбыт.

Акцияҕа ыытыллыыр бар дьоммутуттар махтанабыт.

Нарыына БУРТЦЕВА.

Сыныалаах паарката оҕо сангатынан чугдаарда

Бэс ыйын 1 күнүгэр П.Е. Бархатовтан аатынан Сыныалаах паркаҕа аан дойдутааҕы Оҕо камуоскатын күнүгэр анаан бырааздыгаах бырааздыньык ыытыллыыта.

Аҥаабыт курдук хаммаммыт ыраахтыран, кыммут чаҕылыйан оҕолуун-уруулуун оро көтөҕүлүгэр бу уоруоллох бырааздыньыкка тохоруна мунньуллар. Оҕо камуоскатын күнүгэр анаммыт тороппин уоруоллох чаҥа улуус дьаһалтатын социальный салаатын салайааччыта М.П. Заболоцкая, Чурапчы нэйилиэгин баһылыгын социальный боппуруоспарга солбуйааччы П.Е. Гуляева, Чурапчы нэйилиэгин дьокутаттарын Сэбиэтин бэрэсидэстэлэ Е.В. Попов эҕэрдэлэрэн саҕалаппыт.

Бу күн Чурапчы нэйилиэгин уйуйаннарыгар выпускниктэрин оскуолаҕа атаарыылара дьолутуулаах буоллар. Барыта 8 уйуйаантан 150-таан таҥса оҕо бүтэрэр. Нэйилиэк дьаһалтатыттан хас биирдии уйуйаанна, миньигэс туоннары туттарда. «Баар буоллун, оруу күммүт» оҕолор бырааздыньыкаҕа консиэрдэрин мустубут диэн аспыта хорутулар. Ол иннинэ кырачаан оҕолор фонтаны уоруоллоннуктик аспыттар.

А.В. Поселская аатынан Дириҥнээҥи оҕо искусство оскуолатын байан кылаабын 5 кылаабын уоруоннооччото, ороспуубулуоннааҕы куонкурстар лауреаттара, дипломана, бүтүн Арктикаҕа «Молодые дарования России» куонкурус 3 бириэмийэтин лауреата Дьулустаан Васильев «Муусука—мин дуоһабар» сольный консиэрдин уруок таһаарыылаахтык толорбо.

Иннинэ «Карандаш старт» аата ыйдарыгар бир сааскарыгар диэри кырачаан оҕолорго курдаҕынан ыытыллыннар. Онуоннаан оҕо коллектиэптэрин кыргыллыыр курдаҕынан бэрт эргэчиктик аастар, диэн интэриэбиэн тарта. Түөрт чаастан «Зоологтаах» диэн аныы уулусса үлүгүлэрин бостибоппо ыытыллыннар. Бу күн оҕолорго анаммыт бырааздыньыкка араас атракциоолар уулаппыттар, оҕолор уоруо-ноно, дуоһуйа оонньоппуттар.

Маны таҥа "Стерх" (генеральнай дириэктэр С.М. Березин), "Сахамедстрах" (генеральнай дириэктэр Г.Д. Варфоломеева) көмүлүөннэриллибит ыытыллар ороспуубулуоннааҕы «Коробка храбрости» аҕыйах бэс ыйын 1 күнүгэр тумуктэнэр. Бу күн бэлиитэҕэ сылы эрдэхчи сылаах эмиэгэр оҕолорго ыарыыларын мулдуттэр, уоруоннуттэр, саналарын көтөҕөр сылаах сана оонньуурдар болдьоҕоннуллар. Бэйиэ

улуустуттар «Березка» уйуйаан коррекционнай болоҕуо интернаттарыгар, П.Н. Соловьевов аатынан кинэ бэлиитэҕэ сылаах эмиэгэр уонна реабилитационнай кинэ оҕолорго лоҕуйан, уоруо-туруо бэлэхтэри тутуллар.

«Стерх», „Сахамедстрах» хамаанньалар улуус, нэйилиэк дьаһалталарыгар, кинэ бэлиитэҕэ, уоруо салаатыгар, социальнай хаартаҕа, ЧГФКСИ, Чурапчыгаҥы кэпсиэннэ, нэйилиэк оскуолаларыгар амарах сана аҕыйаппыгар туора турбакка комплектэлиннэрэр ийэ-аҕа махтаналарын тиэрдэллэр. Бэйэ дорообуйаны, уоруоннэр уруок сиппиннэри бэлэхтиэхтэр.

Марфа ПЕТРОВА.

Биһиэхэ суруйаллар

“Эриликтэр” сайыны көрүстүлэр

“Эриник” кэнчээс торуттэммитэ 60 сылынан Хоптобо, Хаптар, Хайахсыт уоннна Чакыр нэһилиэктэрин эмэн саастахтара бэс ыйын 2 күнүгэр Хаптар нэһилиэгин Саал Хайа алаһыгар самаан сайыны көрсөр бырааһынныыкка мунулулар.

Дьайан үорүүлэх чаайа түөрт нэһилиэк аҕам саастах дьахталларын сүрүннү конкуруттан аһыллыбыта. Бу күн нэһилиэктэриттэн сахалыы таҥас, сытыы быыһыгы, сэргэлэрэ ыйыы-хомуйуу, хаталаайдаах сүүрүү, эстафетаҕа сүүрүү күрэхтэрэ ыытыллыбыттар.

Үгэскэ кубулуйан сылын аайы ыытыллар бэйиэгэ дьайааны Ульяна Васильевна Адамова салайаччылаах Чакыр нэһилиэгэ үрдүк таһымнаах гэрийдэ, дьон-сэргэ хайдыбыт ыстыалар. Түөрт нэһилиэк кыргыттара ирдэбилинэн, урукку үлэтэбит-хамсаабыт комуларын саналаан, эҥэр саастарын эрдэтэн күрэхтэһэн, уоран-кото олуохайдаан, астыыр-дуоһуйа сылдьыбыттар.

Афанасий ДОРОФЕЕВ.

Охрана природы

Өрөспүүбүлүкэ коллекционердарын иккис сийиэһиттэн

«Коллекционирование» диэн ойдөбүлү 2000 сыл анараа оттугэр Цицерон киллэрбитэ. Араас предметтэри бөлөр сирэ түмүүнү «коллекция» диэн аттаабыта. Историктар бастакы коллекционерларынан биһиги эрдэбит иннитигэҥи 3-с үйэ Пергамскай царство салайаччыларын аттыыллар.

Бастакы туучча коллекционнай матырыйаалларын хомуйаччынан биллиилэх император Петр Великай буолар эбит. Эҥэр эрдэҥиттэн сэрии сэбин, сэргэх манныыгарын, минераллары мунньарын сөбүлүүр эбит.

Биллиилэх кардинал Ришелье хамсаары мунньуулан дьарыктыбыт. Генерал Виндамм эмиэ бу «ыарыыга» ылларан, коллекциягa олус киэн далаайыгаабыттан биллибит, аукционнаа 60000 франкаҕа барбыт. Француз Мари театральнай куукулалары, оттон кини бөлөр дойдуларыгар Герер араас сылга туттуллар уоннна араас ыйаанныах отуйэ коллекциялартаахтара.

Канцлер Бисмарк градусниктары коллекциилиэбэ, оттон Франция бэрэсидиэнэ Эдуард Эррио ресторан меню гын мунньара. Наполеон чайыгары уоннна хорбулдьуттан кутуллубут салаатгары. Рональд Рейган аан дойду норуоттарын олун хобоогун, ойоҕо Нэйси – пасхальнай сымыыттары.

Үгүс суруйаччылар эмиэ коллекционер этиттэр. Гете олох улахан минераллары коллекциилиэбэ, Вальтер Скотт араас дойдулар, норуоттар сэриитэрин сэбин мунньара. И.С. Тургенев – үчүгэй саахымаатыт этэ, 14 комплексаахымаат коллекциятын мунньан хаалларбыта. Н.А. Некрасов 64 корун бөлөх саатын муспута. А.С. Пушкин олуон иннинэ хайыаны коллекциялаабыта. Анатоль Франс чуораанчыктары мунньара. Илья Эренбург – хамса, Михаил Булгаков сылдьыбыт испоокоэктэрин билиэттэрин муспута. Космонавт Юрий Гагарин кактустары коллекциялаабыта. Жюль Верн карталары, Артур Конан-Дойль транспортнай хоптуоралар, бороҕуот хампаанньаларын, страховой агентстволар рекламнай буклеттарын, Жорж Сименон толоҥуоттаах кинигэтэрин мунньара уоннна оттон литературнай геройларын аттарын толкуйдуура.

Биллиэн коллекциялаабын саалыы сайдар, корунэ, тэмэтэ конвир.

Биһиги Чурапчыбыттар аттыс сылын “Маарыччаан” коллекционердар түмүүлэрэ улаатыыр. Салайаччыбыт Иван Николаевич Попов оҕо сылыттан муспут успуорт сайдыытын корсорор знаноктар, мотоллар, кинигэтэр коллекциялаах, Семен Семенович Иванов корсөр Оксана Владимировнаныын – пуметчаттар, историческай сылаастаах монеталаргар, манныыгарыгар, Анастасия Ионовна Дьячковскай натуральнай пластиргэн оҥуруоларын, Надежда Васильевна Монастырева линейка араас корунун, сахалыы быыларын обугаргарбит иннитэрин, Дария Егоровна Федорова Сэбиэскай комиссиэҥи арыыктар хаартыскаларын, открыткаларын, маркаларын, Розалия Степановна Понамарева араас омуктар куукулларын, сурукпаах этиҥ араас уруччуларын, Клавдия Капитоновна Эверстова этиҥэ бэйэтэх сувенир аттах тастарын, Надежда Константиновна Данилова аанньалларын, Валентина Васильевна Марова чуораанчыктарын, Надежда Николаевна Захарова открыткаларын, туттуу туйунан кинигэтэрин, сылдьыбыт сирдэриттэн киэргэл тэриллэлэрин, урукку комиссиэҥи харыйа оонньуурдарын, Вера Власьевна Григорьева открыткаларын, ат сүүрдүүтүн бырааһыамаларын о.д.а., Елизавета чайы корүүгэрин, Раиса Андреевна Федорова открыткаларын, знаноктарын мунньыбыт.

Нэһилиэктэн, улуустан, ороспүүбүлүкэбит араас таһымнаах дьаһалларыгар кытабыт. Ол курдук, ыам ыйын 26 күнүгэр Дьокуускай куораттаа “Модут” спортсомплекска ыытыллыыбыт коллекционерлар 2 сийиэстэриигэр 6 бөлөх ситиһиилэннэ кытта коллибит. Ороспүүбүлүү араас улуустарыттан уонсыйа сүүс коллекционер кытыннна. Мусоргскай, Ньурбаттан, Бүлүүттэн, Амматтан, Мэҥэ-Хаҥаластан, Таатыттан, Чурапчыттан 200-тэн таҥса кэбэ кэлэн коллекциябытын сөҕө-махтайа кордулэр. Новосибирскайтан биллиилэх коллекционер-филерист Сергей Русских кэлэн, сийиэспит таһымын үрдэтэр. Сийиэс үорүүлэх чаайыгар улуус бэрэстэбиитэлэрэ, биллиилэх коллекционердар тыл этэллэр. Бөлөхтөлөөбүт “Үгэс кинитин уруйдуубут!” диэннэх ыытыллыбыта. Маанык түмсүүлэр Өлүөхүмэҕэ, Уоһтэ-Дьааныга, Бүлүүгэ, Намна тэриллибиттэрэ бэлиитэнно. “Ороспүүбүлүкэ коллекционерлара” түмсүү лотерея оонньотто: “Маарыччаанар” – Иван Николаевич успуорт знаноктарыгар, мотоллоругар, Вера Власьевна арыыстар открыткаларыгар, ат сүүрдүүтүн бырааһыамаларыгар, Надежда Васильевна линейкаларыгар, Клавдия Капитоновна араас сувенирнай аттах тастарыгар, Дария Егоровна арыыстар открыткаларыгар, маркаларыгар, Надежда Николаевна туттуу кинигэтэригэр бөлөстөлөөбүт: Бука бары дипломнарынан, грамоталарынан бөлөстэннибит. Бөлөх бастыы дипломнарынан Вера Власьевна “Ороспүүбүлүкэ коллекционерлара” бөлөх хайаайыныгар буолла. Кинини үрдүк таҥараларынан эҕэрдэлиибит! Коллекциягa хаҥыы, үйэтитиигэ үлэлэһэ турарыгар бэлэмбит! Маанан корор комиссиэ “Маарыччаан” түмсүүбүт бөлөхтөнэ кинэ. Бэс ыйын 6 күнүгэр Уус-Алдан Суоттуутаар 2-е ороспүүбүлүүтүгэр ыйыах-бостибитигэ кыттаары бэлэмнэнэбит.

Иван ПОПОВ, Надежда ЗАХАРОВА,
Чурапчы улууһун коллекционерлара.

2018 сыл иккис ангаарыгар сурутуу саҕаланна!

Убаастабыллаах “Сана олох” хаһыат аҕаарчылара!

Улуустаабы “Сана олох” хаһыакка 2018 сыл иккис ангаарыгар сурутуу саҕаланна.

Аадырыска диэри тиэрдии - 679,74 солк.
Почтаттан тийэн ылыы - 644,76 солк.
“Сана олох” эрдэтэннэрэ ылыы - 400 солк.

Итини тэҥэ аныгы олох тэтиминэн электроннай сурутуута сайаапкалары **sanaolohsurutuu@mail.ru** аадырыска күүтэбит. Ыйдааҥы төлөбүрэ—40 солкуобай.

“Сана олох” РИХ.

Кэриэстэбил

АХТАР – САНЫЫР ҮТҮӨКЭН КИҺИБИТ

Аҕыйах хонугунан Ыспартыыбыный интэринэт-оскуола бастакы выпускынга, биригэ бүтэрбит доҕорбут Неустроев Роман Васильевич хомолтолоохтук күн сириттэн туораабыта 1 сылын туолар. Кини – Саха сирин улахан биллэр туһааҕа этэ. Бэйэтин идэтигэр эбэх туһааҕы үҥүйбут, Д.П. Коркин тэрийбит Чурапчы туһааҕын оскуолата өрүү аатыра, дойдуга биллэ, туһааҕа үөрэнэ кэлбит уолаттар туһу эрэ көрэни-үчүгэйи, олохторугар туһалаах өйү-санааны, күүһү-күдэҥи ылан бараллараригар тутун да хаҥыстаабакка бэлэмнэрбит тириэнэринтэлэрэ буолар. Кинини күн сириттэн күрөммитин кэннитэн, бу кылгас да кэм иһигэр биһиги олус суохтаатыыбыт. Дьылҕа хаан ыйыытынан, олус үчүгэй киһини кытта биэксибит эбиллибит. Олох олоррого өй-санаа, үтэ-хамнас, ис турук барыта саныаҕыттан тутулуктаах диэллэрэ кырдьык эбит. Эйигин, марыыбыах киһибитин, саныабатах күнүм диэн суох. Ханна да сырыттарбыт; аныгы олох сайдыытынан, суотабай талааннаах оруу билэ сылдьарбыт. Ханнык баҕарар олох боппуруоһуттар туһуулаах, тириэнэрдэр, үөрэх, бэлиитика, айылҕа, көтөр-сүүрэр, сылгы-ынах, Чурапчытын туйуган өрүү баарыын, барыта үчүгэй өттүгэр киһини астыныгар гына көпсөччи. Оҥ иһин Роман биллэр киһитин салгыгаччыта суох. Көпсөтөрү, туһу эрэ кырдьыгы биллэри, өрүү киниэхэ тарыҺарым.

Аастыт сылга хаста да көрсүбүппүт: Оскуолабытын бүтэрбиппит 50 сылыгар баар уолаттар бары түмсэрбит буолуо диэн күүппүппүт, кэлбэкко хомойуттара. Үбүлүйдэрэ выпускниктар диэн туһу да тэрийбэтэх этиттэрэ. Ол да буоллар, Роман Васильевич үөрэммит оскуолабытын кордэрэн, учууталбытын Екатерина Семеновнаны кытта, кылгас да буоллар, көрсүһүннэрэн, астына көпсэппиппит. Уолаттарбытын саныаан, кинилэр кылгас олохторун, ким ханна баарын көпсэтэн, хойуукка диэри олорбутуттут. Ити тахсан хано-өрүү сылдьан, аппым дорообуйбута сөччо үчүгэйдэ суоҕун, малтообүгүн бэлиитэбитим. Кини бэйэтин курдук иккис уола, олус судургу майгылаах Васса, ыарахан ыарыыта ылбаран, бу орто дойдуттан барбыта сүрэхэр оспот баҺы хаалларбыта, арахпат ахтыҥан буола сылдьара.

Уотун Вассу бүтэнник суолтар атаарыыта табаарыстара, бэйэ саастыылаахтара кини сулуруу, кэпэ майгынын, дьоннто-сэргэҕэ үтүө сыҺыаньын, кими да хаһан да атаҕастаабакка, өрүү кырдьыгынан сылдьарын, булка-аска эбэх сиргэ сылдьыбытын, дьону кытта тургэнник уонкай тылы булан дьоннто собулгэрин ахтыыттара. Онно барыта Роман Васильевичка баар киһилии сиэр-майы этиллибитэ.

Биһиги аппыт, кырдьык да, үтүө майгылаах, дьоннто-сэргэҕэ киһилии сыҺыаннаах, үлэҕэ олус эмоциональнай, диринг биллэхэ, аймахтарыгар истин сыҺыаннаах киһи этэ. Кини уолаттара, сиэнэрэ аҕаларын, эҥэлэрин курдук үтүө дьон буолуохтара диэн эрэнэбит. Роман Васильевич оскуолаҕа үөрэнэ сылдьыыҕыттан тириэнэр үлэтин толороро – биллиини курдук тириэнэр эбэҕэ суох этэ. Д.П. Коркин аатынан ыспартыыбыный интэринэт-оскуолаҕа тустуу саҕаланыаҕыттан, туһааннар, сана көтөр туһааннар барыы Романы биллэрэ. Кини сирдэхэ илдьэн олорор хосторун буллараара, биригэ үөрэнэр оҕолорун билиҺиннэрэрэ. Д.П. Коркиннга эрдэттэн дьарыктаммыт буолан, хара маннайыттан биһиэхэ улахан аттарыгыттаҕа, тыла-өһө ыйаанынаах буолара.

Александра Георгиевна, Роман Васильевич Неустроевтар дьиэлэрэ улахан туһааннар "уйалара" буолар этэ. Уолаттара үҥүөн улахан туһааннар буолан тахсыыллара. Биһиги, аппастара, кини оҕолорго тус санаалын хайдах ингэрэрин, үлэтигэр улахан дьоҕурдаҕын бэлиэтии көрөрбүт. Дьиэлэригэр хоту улуус туһааннарын, бэйэлэрин оҕолорун курдук, маанылаан хонноролларо. Улахан күрэхтэһиилэр, дьаһаллар буоллахтарына, кинилэр курдуттан эбэх хоноһолоох, маллыыттаах буолаллара. Онно улахан туһааннар, тириэнэрдэр корсон эбэх суоллоһии, мөкөҥнүү, ырытыыны буолара. Роман этиитин ыыталлара. Неустроевтар – сырдык саныаах, сахалыы майгылаах, дьоннто-сэргэҕэ өрүү комолоһо, сүбэ-ама буона сылдьар ыаллыыбыт-сах ыаллар. Роман бүгүүрүн-алтыырын, үлэлиирин-оттуурун, сылгыны-ынаҕы көрөрүн, торуттэрбит дьарыктарын дьоннон итэҕэйэ суох толорорун собулгуурэ. Олохко туспа көрүүгэҕэ Эйбэктик көпсэтэрбит, көрсөрбүт, өр сылы усталаах эйгэтигэр үлэлэбит комигэр биригэ үлэлиир дьоннорун хаһан да куһаҕан тылынан этэрин истибэтэҥим—өрүү хайҺыы сылдьара, дьон үчүгэй эрэ өрүгүн бэлиэтиирэ, сэнэрэн көпсиирэ. Торообут Чурапчылыттан хаһыс да сири хаһан барыыбакка, олоҕун бүтүннүү туһааннары иитиигэ-көрөтиигэ анаабыта. Биэс уонча сыл усталаах-туоратыгар эйбэх туһааннаах кэлэн үөрэнэн бардаҕа, дьоҕун үлэһит буолан Саха сирин араас муниципуктарыгар үлэлии сырыттахтара. Ол оҕолор барыы тириэнэрдэрин, интэрнэтэрдэрин Роман Васильевичы өрүү саныыллар – ахталлар. Кини оҕолору тириэнэр быыһыгынан туһааннаах эрэ буолбакка, сиэр – майгы, бөлөн – көрүү, киһилии дьону өйдөөһүн хаачыстыыбыларыгар уҥуйара, кинилэр туһарыгар ыыһыллара, туһ хоһоонурдаан корсороро. Саха сирин хаһыык баҕарар мунитар тиийдэхэ, Чурапчылаҕа интэрнэт - оскуола диэн үчүгэй өйдөбүлү тарҕаппыт дьоннон бирдэстэрэ Роман Васильевич этэ.

Биһиги кылааска барыбытын түмэччи киһибит кини буолара. Курдуттан Неустроевтар дьиэлэригэр түмсэрбит. Биригэ үөрэммит уолаттарбыт чиэстэригэр ыыппыыллар күрэхтэһиилэригэ бөлөхтөрөччи, иннибитигэр туран сылдьар, кинилэр туһарыттан эйбэҕэ көпсөччи, көрдөрөччү Роман буолара. Биригэ үөрэммит доҕоттоорбут, биригэ үлэлиир коллеэгэлэригэр олус истиг доҕоруу сыҺыаннаҕа. Наада буоллаҕына, курдуттан сүбэлии-амалы, комолоһо сылдьара.

Роман эйэлээх, эйбэх оҕолоох ыаллы торообут буолан, уруумсах, аймаҥымсах киһи этэ, биригэ торообутэрин, аймахтарын оҕолорун көрсөрүттэн, түмэриттэн астыыра.

Күлүү киһибит; биригэ үөрэммит доҕорбут дьоҕун олоҕун оҕолоро, сиэнэрэ саныахтара. Чаҕылхай олоҕо, барыыбыт туйуган кэлэмнэлгэ, сырдык моссуонэ үйэ – саас тухары умнуллуо суоҕа, барыыбыт өйүгэр – санаабытар мэлдьи тыынныах буолуоҕа. Доҕорбут туйуган курдуттан үтүө тыынан ахта – саныы сылдьыахпыт. Күн сириэр олорбут дьоҕун олоҕо, үлэтэ – хамнаҺа, аттыгыт аймах – биэс, доҕор – аҕас дьонун сүрэҕэр үтүө, сырдык өйдөбүл буолан өрүү тыынныах буолуоҕа.

Роман СТЕПАНОВ,
1976 с. ыспартыыбыный интэринэт-оскуоланы биригэ бүтэрбит доҕоро,
Полуустабай сулуусна бөтэрэнэ.

ҮӨРЭНЭЭЧЧИМ РОМАН НЕУСТРОЕВ СЫРДЫК КЭРИЭҺИГЭР

Биһиги С.Г. Старостиныын, Чурапчылаҕы интэринэт-оскуола орто ыспартыыбыный оскуола буолбут сылыгар, иккис 9-с,10-с кылаастарга Дириҥэн учуутальыын аналаах комбинат. Бу иннинэ Д.П. Коркин көҥүл туһааннан дьарыктаан уолаттары аҕыс оробуоларынан мунньан Чурапчы орто оскуолатыгар 9-с "н" кылааҺынан үөрэтэрбит этэ. Туһ-туспа сиргэн кэлбит оҕолор ол сыл үчүгэйдик биилэбэхэ, түмүбэхэ хаалыыллар. Онтон 1966-1967 үөрэх сылыгар дьиэлэтии ыспартыыбыный оскуоланы бүтэрэр 10-с кылааһа буолбуттар.

Төрөөс кылаастан ыла интэрнэтчиэн Егор Иннокентьевич Габышев үлэлэрбит буолан, оҕолорун хас биирдиилэрин биэрэ, бэйэтэ эмиэ урукку комигэр уустуордуган дьарыктана сылдьыыбыт киһи сүбэ-ама оттуттан, киһи быыһыгынан дьоҕун дьон буоллараын туйуган үтүктүк үлэлиирэ.

Кылааһы 20 уол, 3 кыыс бүтэрбитэ. Мин кинилэргэ кылаас салайааччыта, аҕасаан уруогун учуутала этим. Сергей Григорьевич пуучча литературатын үөрэппитэ. Кылааска Роман диэн аатлаах түөрт уол баара: Роман Дмитриев, Роман Неустроев, Роман Шамаев, Роман Степанов. Барыы да үөрэх уонна уустуорт оттуттан эпэл-гэпэл кыахтаах, киһи сиэбэт оҕолоро этиттэр. Үөрэҕи көтүүү, бороҕолоох туйуган бөлөхүүлүк оҕолор көрүлэбэтэхэ. Ол курдук барыы биир киһи курдук тиэр үчүгэйдэ, сиппиннэр дьоҕуттаах, тоҺо кылааттарынан, биилэтэ-көрүүтэ тарыҺа сатыыллара. Кини саныахха, уустуорт-оскуола маннайгы выпуска Саха сиригэр көҥүл туһуу сайдыытыгар ыччаты уруйбут. Онно үөрэммиттэрэ: Владимир Андросов, Николай Захаров-Сахаанна, Александр Аргунов, Роман Дмитриев, Роман Неустроев, Роман Шамаев, Афанасий Габышев, Дмитрий Неустроев, Роман Неустроев, Прокопий Шестаков, Руслан Дьячковскай, Василий Уваров, Афанасий Матвеев, Василий Александров уолдьа туһааҕа сиппиннэр оттуттан ороспуубулуюҕэр биллэр, киһи хоолбур онтостор маннайгы хаачыстыылара. Бары бэйэ-бэйэлэриэр старшин-партнер буолан Роман Михайловичы Олими чыпчаалыыр таһаарбыт уолаттар.

Роман Неустроев күҥүн, хайдах эрэ үөрэн-көтөн, өрө көтөҕүлүөн туран миэхэ этиппит: "Екатерина Семеновна, быйыл биһиги дьиэ, дьиэнэтэх бөлөх сылаастаах-сорудаах кылааас буолуубут. Онон барыы астыынан аҕай сылдьыыбыт." диэбитэ. Мин онтон тэҥэрэн, санаа буолан, кылаас чаҺыгар: "Эйигин оскуоланы бүтэрэр оскуола бөлөх-суох улахан кылааһынаныгыт, оскуола кэнэ туһуулаах, сиэрдэнэ, иҥнэччэлыы этиннэхэ, "Краса и гордость" буолаҕыт." —диэбитим уонна сылы-сорук туруорбутум. Кырдьыгы диэҥнэ, уустуорт-оскуола маннайгы выпуска көҥүл туһуулаах туһааннар хоолбур буоллар, саха да оҕото Олими чыпчаалыыр таһаан сөп эбит диэбитэ. Онно оҕото Олими чыпчаалыыр таһаан, кинилэр: Роман Дмитриев, Андросов, Аргун, Шестак, номохо биллэрэ: Роман Дмитриев, Саха сирин саха ыччатын уолдьа. Быһата, киһи кэпэ туһаан саха ыччатын уолдьатын Дмитрий Петровичка дьарыктаппыт, эрдэлэрэ аастыттара. Онору кытта тэҥнэ туспан, Рома Неустроев туһуулаах сиппиннэхэ буолбута.

Романы тас көрүүнэн киһи улахан туһааннаах сылдьар диэбэт курдуга. Эчи, намчыта, ыраах, курдуттан чом курдук таҥна-сымнаҕа сылдьара. Ол иннэ, мин кэннэ күүгэхэ, сымка буолан, кими быһа-хайа туһааннаах, малтах буолуо диэн санаарым. Күрэхтэһии буоллаҕына, баран көрөбүт. Онно биригэ Рома туспа сылдьарын көрөммүт сөҕүйбүтүм – туттара-хаптара сымсыма, сымсана миэхэ олох аҥын ойдөбүлү иитэрбитэ. Быыһыта-таһаата, аҥаан чочуулубут курдук, туһааннаах кэпэтэхэ эбит этэ.

СССР уустуорун маастара буолуу улахан сиппиннэ, чаҥы улахан талаан, күүс-күдэҥ, дьаһаллаах сыраны-сыыбыны биэрии тумүгэр кэлэр. Роман Васильевич СССР уустуорун маастарыгар тиийэ гүммүтэ. Үөрэҕин бүтэрэн, үөрэммит оскуолатыгар старшай тириэнэринэн үлэлии саҕаламмыта. Үлэтигэр хара маннайгыттан эпэлэпэтэхтик сыҺыаныстыыта, оҕолорго собулуннаҕа. Кинини пионер, комсомол патриотнам тыыныгар ниитиитэрэ уонна уустуорт барахсан дьиэккуордэхэ, сүрэхтэхэ буоларга үөрэтиитэ, туһ оноор улахаттык сабыдыалаабыттара. Онон үлэлиир кэпэтэн киһи эрдэлэрэ, итэҕэлин ньыан ньыбыта. Роман Васильевичы биир саныаннан коммунистическай партия чилиэнэ этэ ыйыыбыт уолбут мин мөкпөтөрбитим. Ол түмүгэр кэнэ Ороспуубулуюк үтүөлэх тириэнэрэ, Чурапчы улуһун бочуоттаах олохтоҕо буолбута.

Кэрэхсэтэн Александра Георгиевна ыччатын уе уолаттарын уруу-сүбүү уустуорт-оскуолаҕа туһуу өтдөхөнөтөр үөрэтэрбиттэрэ. Улахан уол Данил Неустроев – биллэр улахан туһааннаах. Норуоттар иккис арыыларынааҕы уустуорт маастара, үчүгэй тириэнэр. Роман Васильевич туһуулаах оҕолук бөлөхтөөх улахан дьиэ көрэн аҕаа этэ.

Кини уустуорт кыһыны барыы оттуттан сайыны ыраарын биэрэр буолан, бүтүн дьиэ көрэнэн сүтүрүйэр этэ. Биһиги уолбутун Романы соҕорбут хайыыбыт эйбэх буоллаччы. Ол курдук, сайын аайы уолаттарын бөлөҺөннэрэ сылдьан оттуурга-мастыырга үөрэппитэ. Маллыы хоноутар ыыхтахтаах, дьиэлэр сылдьыахтаах буоллар. Оҥу барыгын бэйэтэ дьоҕун комолоһуннэрэн көрөтөрө. Ол эрэ, тоҕоро үлэлэрэ дьоннто улахан түбүлүгүлүүрү эрдэлэрэ барыы биэрэбит.

Роман Васильевич улахан дьиэ көрэн сатабыллаах дьиэрэх аҕаа, таптаах көрэн этэ. Дьиэлэригэр сырыттахха, курдуттан тоҕоро астаах-уоттаах оттуттан, эйбэх ыаллыыгыттаах хоноһоолоох буоллаллара.

Олох саҕаанар. Кэрэхсэтэн Александра Георгиевна, оҕолоро, сиэнэрэ аҕаларын, эҥэлэрин сиэ-сиэрбэлэх олоҕун сатыыллараллар, кини сырдык аатын аатта туруоттара дьон эрдэбит.

Екатерина Семеновна ЛУКИНА,
РВ Неустроев үөрэппит учуутала.

САХА СИРИГЭР КӨҤҮЛ ТУСТУУ САЙДАРЫГАР ДЬОҺУН КЫЛААТЫН КИЛЛЭРСИБИТЭ

Улаханнык ыытыыр тириэнэрбит, коллеэгэбит, аҕа табаарыстыыр, СССР үтүөлэх тириэнэрэ Роман Васильевич Неустроевы, аан бастаан, 1978 сылларыгар оскуоланы бүтэрэн баран, Чурапчыҕа сборга киирэ сылдьан биилэбитим. Ол кэмнэ кини соҕурууттан торообут лоҕуттуттар саҥа кэлэн, оскуолаҕа үөрэнэн саҕалаан эрэр кэмэ этэ. Эрдэ интэрнэт-оскуолаҕа үөрэнэр бырааптарбыттаах "Эйэр, кини биилэхэ, үрдүк маастарыстыыбыгаах саҥа тириэнэр кэлэн үлэлээн эрэр." - диэн истибитим.

Роман Васильевич, кырдьык, биһиэхэ, эйэр боҕосторго, олус эйбэҕэ сүбэлээн-амаланан, үөрэтэн-такайан, көҥүл туһуу кистэлэх гориэ арыйбыта. Кини бэйэтэ туһуулаах быыһыгынан кылаастаҕын, кууһэҕэҥ, туһуу албастарын лаппа баһыгыабытын араас таҥымнаах күрэхтэһиилэригэ кордорбутэ. Ол курдук, оробуон чиэппэ ороспуубулуюк күрэхтэһиилэриэр, хамаанда туйуган, бэйэтэн ыыбаһыыытын ыарахан ыйаанынна кэнэн сиппиннэхэтэх комуекүүрэ. Бэйэтэ туспар ыйаанын 62 кг эрэрэ, хамаанда туйуган 74 кэнэҥэ кэнэн, кини эйэр оробуоларга 2 -с биириктэхтэх мистэнэ ыыпары сиппиппэ. Ити курдук, хамаанда туйуган бэриниилэҥнэн эйбэх туһэнэ кордорбутэ.

Роман Васильевич Неустроев - уруу тириэнэр Дмитрий Петрович Коркин бэйэ баһыгыт үөрэтэччэ, Сэбиэскэй Сойуус уустуорун маастара, 1994-2003 сылларга. Сылаах көҥүл туһуулаах фиэсиэльнай тэрийиллэрин, Сылаах тэйиэ-тэйиэ маастарларын бириинэр турнирдар ыытыллыыттара. Роман Васильевич Сылаах тэйиэ-тэйиэ Дьаарыстыы участаагыттан торуттэхэ буолан, кини аатынан бириис олохтоомута. Кини турнир бочуоттаах ыыгыллыын быыһыгынан, эйбэх сылларга кэлэн бэйэтин анал бириинин бастыг этэр боҕосторго туттарбыта. Сылаах фиэсиэльнай сайдыытыгар туһ кылаатын киллэрсибитэ.

Роман Васильевич кини быыһыгынан олус сэмэй, хайаан да кинирэсэбэх; кини баҕарар кытта уонсай ньыы түрэннэнэ бэлэр эрэлгэх доҕор, улахан дьиэ көрэн амарах аҕаа, этэҥэ этэ. Кини оҕолорун уустуорт эйэтигэр кыра эрдэхтэриттэн үөрэппит кэлэрбитэ. Уолаттар туһуулаах быыһыгынан үүнэн-сайдан тахсыыллара. Улахан уол Данил – көҥүл туһуулаах норуоттар иккис арыыларынааҕы ыччаттаах уустуорт маастара. Чурапчы улуһун, Саха сирин биир көрдөөх баһыгыт тириэнэрэ. Иккис уол Василий - көҥүл туһуулаах Россия уустуорун маастара этэ. Үһүс уол Александр – хаһаҕай сайан туһуулаах улуустаабыт, ороспуубулуюктэҕэй үтүө күрэхтэр ыыпыыллаахтара. Биһиги Чурапчы улуһун уустуорка саныаҥын сатыйа сиэрэр.

Роман Васильевич торообут лоҕуттуун олус таптыыра. Доҕуттуттар курдук бэлтэй-алтыы, сир астыы , оттуу-мастыы кэлэн, дьиэйдиэ сылдьыаннан бараллар.

Тириэнэрим, коллеэгэм, аҕа табаарыым Роман Васильевич Чурапчы улуһуттар, Саха Ороспуубулуюктэриэр көҥүл туһуу сайдыытыгар сүлүөн кылаатын киллэрсибитиэн үөрэбин уонна кэлэн туттабын.

Е. И. ЯКОВЛЕВ,
СО үтүөлэх тириэнэрэ.

Сэргээ

Чурапчыга тапталлааххын кытта көрсөр

5 БАСТЫН КӨРСҮҺЭР СИРДЭР

Сайыннан тутуурга суох, бу ахсоо бары тиэтиэр сүрэхтэх, инилбэтин көрөр түгэнэх буолуохтун. Ол кэчээт эмискэччи этиэхэ, эйигиттэн ыйытыыны тирэх көлүөнэ, бастакы көрөр түгэннэн ойуулуур-сүрэхэлиэр хаамыан түһүүлэр. Чурапчыга биир бэс бастын сирдэри үөрэтэн, ырытан көрөн бэрт маанык түмүктэри оноолуубут.

1. Чурапчыбыт быйыл тухары биир дорообо кырдьыгыйбай сөхөрөрбүт, болуоссаттар-быт, таарыччыбыт тапталлаахтар ордук собуйдан сылдьар сирдэрэ эбит – **42 %**. Ордук сырыыта ахтыйах, туора хараҕын сайан Ветеринария таныыбыа "Дьокуускай сквериэр" кэрэхсэнэр үнү.

2. Аҥыйах сыл анараа оттуур эйбэх эгэр сүрүн долгуйа көрсүбут "Айылаан" кинэо тыйаатыра **25 %** буолла. Колизей кафеайыылаах, хаҥыллаах буоллаххына, кинэо көмпүтэр

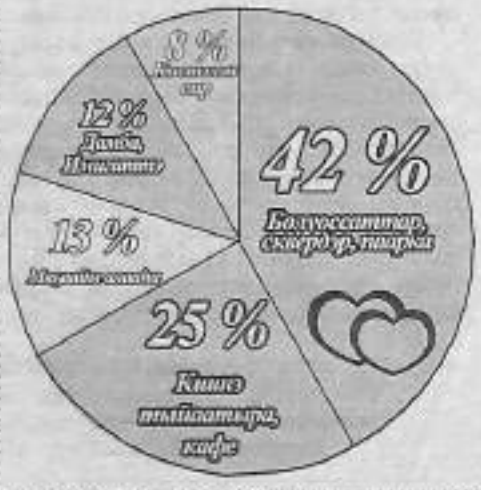

осоо көрэ түгэннэрин уйатан, онно олорсуохтун сөп.

3. Кырыа кыһыммыт кыйданыаҕына, ордук кумаар суох комнгэр, Маҥдайыга бараан ва- дьуо хамыгалаан, чобуик салгыныыан дуоһуйа тыыннан, айылаа көрэ костүүгүгэр хаартыскаҕа түһэн биир умнуллубат күнү аҕаарыаххын сөп эбит. Маанык көрсүүнүү тапталлаахтар **13 %**-нара таллыыллар.

4. Ураты сөдиаанны талаанчыллар интэриэттэ Дамбаҥыар уу күүстэрэ сүүрүгүн бараан көрөллөр эбит. Таарыйа, кырдьа ойуулаах бараан Иминтиэр сылдьан, хаҥыт чараҥ устун куустуһан долгуйа хаамсаллаарын **12 %**-нара. Ордороллор эбит.

5. Дьэ уонна биир сахалай көрэ костүүлэх кистэлэх сирэ – Тумулаахтаах алааһын үрдүгэр, бааһына түгэхэр биир хаҥыт чараҥ сирэ. Ол сиргэн тапталлаах Чурапчыбыт ыраах уурдан турарыгар костор. Маанык саас, күүгүн халлаан хараҕарыгар бараан, арааас уот кулумнуруу сонньуурун дуоһуйа көрөллөр үнү. Бу көрэ сирэ сылгыгыгэр ыраахтан, эйбэх дьон сүрүгүн сөхпүүбүт. Ол эрэгэрэ ыйыыгыт дьоммутуттан бу сири **8 %** эрэ кэйи билэр эбит.

Онон кытаатыт, улуустут көрэ мастаа эрэгэр бастакы свидания үгүс түмүктэх буоллун! Бу ыйытыктан собуйдэбит буоллаххытына, этэрэ дьиэ, *ЛАЙК!*

МОНИКА.

БИЛЛЭРИИ

1999 сыллаахха оттоҕолуубут "Судуки Эскудо" массыына атыылаллар. Сыаната – чэпчэки. **Билэр тел: 8914-266-47-44, 8964-428-58-77.**

Прокуратура иннитиннэрэр

Хамнас кэмигэр төлөммөтөҕө арыллыннар

Чурапчы улуусун прокуратуратын ороҕуунун түмүгэр унитарнай эрэлгэ үлэлиэхтэрин хамнаска иэстэрэ сабыллыбыт.

Чурапчы улуусун прокуратурата бороборокотобутун түмүгэр, "Чурапча проект" муниципальнай унитарнай эрэлгэ бөҕөлөр үлэлиэхтэригэр хамнастарын кэмигэр төлөөбөтөхтөр арыллыннар.

Үлэ кэрэхсэбилин быраабын көмүскүүр, прокуратура дириэктэрэ аатынан үлэлиэхтэр быраастарын күөмчүлүөхтүн туоратыыта ирдэбил түһэрбиппит, маҥнай аптах сокуону көҥнө тахсыбатын түбүгэр сорохтоох оборбута.

Прокуратура суукка, эрэлгэ үлэлиэхтэрин интэриэстэрин көрөр сыалтаах, сайабылыанньалары ыытыахтыыта.

Прокуратура көмүскүүлүннүгэр эрэлгэ дириэктэрэ РФ административнай быраабы көҥнө кодексын 5.27 ыстатыйатын 6 чаастарын оҥоруран, эмиэ эмиэ сөҕ тарыллыыбыта, 15 тыһыынча солкуобайга ыстараппаммыта.

Прокуратура ороҕуутунан ыыллыыбыт дьайыылар түмүктэриттэн, унитарнай эрэлгэ хамнас иэҥэ сабыллыыта, үлэлиэхтэр үлэҕэ быраастарын күөмчүлүөннэрин туоратыыллыыта.

Чурапчы улуусун прокуратурата.

Мутуйай көҥнөгөстэн оҕоҕостоҕо, тапталлаах көрсүбүт, аҕабыт, эбэбит, бырааппыт:

ОКОНЕШНИКОВ Степан Афанасьевич

бу дьыл, бэс ыйын 2 күнүгэр ыарахан ыарыыттан оҕоҕостон туораабыттын аймахтарыгар, биэрэр дьонуттар курдуйан турдуҥ ыйытыннроробут:

Көрсүө, оҕолоро, биирдэ торообуттэрэ.

Кутуруҥнарыын тиэрдэллэр:

- Мутуйай көҥнөгөстэн оҕоҕостоҕо, көрсүө, аҕалара, эбэтэрэ Оконешников Степан Афанасьевич ыарахан ыарыыттан оҕоҕостон туораабыттыгар, көрсүөннэр Екатерина Ивановнаҕа, оҕолорутар, сиэннэриттэр, эдэйдэриттэр, сахтастарыгар Варвара Афанасьевнаҕа убайдарыгар, кинилэр оҕолорутар, чугас аймахтарыгар Соловьевтар, Захаровтар, Васильевтар, Перминовтар, Иванновтар дьиэ көрсүүлэрэ.

- Уйбаастыыр аймахтара Оконешников Степан Афанасьевич уйун ыарахан ыарыыттан оҕоҕостон туораабыттыгар, көрсүөннэр Екатерина Ивановнаҕа, оҕолорутар, нэбилэтэр Марфа Семеновнаҕа Чурапчыттан Н.И. Дьячковскай, кини оҕолоро уонна сиэннэрэ, Аммаатан Ефремовтар, Дьокуускайдан Дьячковскайдар, Петровтар, Чикаготтан Камнмаллар.

- Күнүү көрсүө Оконешников Степан Афанасьевич уйун ыарахан ыарыыттан оҕоҕостон туораабыттыгар, көрсүөннэр, биирдэ уоммит дьиэлэстэриэр Екатерина Ивановнаҕа, оҕолорутар Мутуйай орто сокуоннарыгар биирдэ уоммит дьоннар.

Сахамедстрах

Россияҕа айаннаа «Сахамедстрах» полиһын ыларгытын умнуман!

Дьон-сэргэ күүгэр, сылгыларга, күүс ыллыар көрэ кэмэ – сайыммыт сатыыбаан үүнүө. Бүтэйик сылдьарга Саха сирин олохтоохторо сылгыгыгыттарыгар Россия курортарын таллар буолуталар. Кэйи муоргаах сиргэ туруоларыгар, "ыаллыыахтын сөп" диэн тымпактаммат. Ол эрээри, үгүс түгэннэр – сылгын, тулалыыр эйгэ, ас-уот уларыйыыларыгар дьарыа (хроническай) ыарыылар коболлор. Оннук түгэннэр үоскүүр кыһалҕаны, күүтүлүбэтэх ороскуоту аҕыйаппат, Россия куорттарыгар айаннаа эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын полиһын ылыа сылдьар ордук.

Эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын полиһа Россия иэннэрэ хайдах үлэлиэрин туоһулаабат, бийиги «Сахамедстрах» хампаанньа бэлэстэбиттэлэн кытта көмөстэбит.

Эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын полиһын туһунан хаттан билэбит?

- Айаннааххыт иннинэ, полискыт бэриллибит болдьоҕун, "үлэлиэр күүһүн" билэрэгит булгуччулаах! Ол иннитэн, 8 800 100 14 03 - ороскуолуу дорообуйа харыстабылыгар биир кэлим ыйытыннарыы кириэтэ эрийэн ыйытыаҥ, эбэтэр Саха сирин эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын территориятаабы пуонцатын www.sakhaoms.ru сайтын - «Поиск Вашего полиса» кнопкаҕа даннайларгытын киллэрэн биилэгит. Оччотугар, полискыт нуомэрэ, хаҥыык хампаанньа биэрбитэ, болдьоҕо, сылгыгыгыттыыбыт поликлиника, страховкалыыр бэлэстэбиттэн аата-суола, телефоннуун нуомэрэ ыйыллан тахсыахтаах. Оскотун эмиэ «Сахамедстрах» страховкалыыр тэриллэбиттэн полис ылыыт буоллаххытына, бийиги www.сахамедполис.рф туо сайыгыгар «Личный кабинеткка» киирэн эмиэ, полискыт болдьоҕун бэрэбиэркэлиир кыахтаахтыт.

Страховкаламмыт кэйи Россияҕа эмтэнэригэр булгуччулаах страховкалааһын полиһынан туохханыык медицинскай комуну туһанныан сөбүй?

- Айанныт полистаах эрэ буоллаҕына, эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын быраабыраамматыгар киирэр хаҥыык бөҕэрэр баллыыҥа, медицина кириэтэ комо ылар кыахтаах. «Россияҕа эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын" туһунан 326-ФЗ федеральнай сокуонна олоҥуран, Россия бүтүн территориятыгар Булгуччулаах страховкалааһын бэлэстэбиттэлэн тарҕаатар. Быраабыраамматаҕа ВИЧ/СПИД, сэлиик, уйулҕа ыыгыллыыта ыарыыларыттан ураты барыта уоргаллар, тиис-уос ыаллыыларга киирэллэр. Ол эбэтэр, бэйэ регионуттан атын сиргэ сылдьан, ыаллар түгэннэ, дьарыа ыарыы кэтиҥнүү, босхо эмтэнэллэр. Оттон быыаннаммыт эмтэнии сыыһыарыллыыт эрэ поликлиникаҕытыгар корулэр. Хоолбура, аастыт сылга, Саха сирин страховкалаах дьон, ороскуолуу тас оттуур эмтэммиттэриэр. Эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын Территориятаабы пуонцатта 500 мөлүйүөн солкуобайы толоото, ол иһиэр 83%-на «Сахамедстрах» хампаанньа полистаах дьон, 16%-на - «РГС Медицина».

Ороскуолуу тас оттуур сылдьан полискын дьиҥэр умнуут буоллаххына, атын сиргэ полис оторторуоххун сөп дуо?

- Кэйи, атын регион хампаанньаларга полис оторторор түгэннэр, Саха сиригэр толору босхо эмтэнии комогун ылар кыаҕа суох буолар. Сокуонтан олоҥуран, сэтиннэ ыйтан хойуутаабакка, полиһы сылга биирдэ уларыгар кыах баар. Оту таһаанан атын сиргэ коспут дьон уларыгар.

Оттон босхо оттону оторбоппут диир түгэннэриэр?

- Кэйи полистаах, кэбит баҕарыыҥа бэсонай быраабыраамматаҕа хаҥсыыр, уонна ол да үрдүнэн, толобуор корүүр буоллахтарыына, толобуор оторор туһунан дуоһабарга илии баттыыры тэлэйиэхтэр, маанай кыаллыыбат бырааска сайабылыанньа суруйарыгыт ордук. Итиннэ, оттону оторортон туттуммут түгэннэриэр, олохтоох субъект Эмтэниигэ булгуччулаах страховкалааһын Территориятаабы пуонцаларыгар бэлэстэбиттэр. Итиннэ, эйигин Саха сирин дорообуйа харыстабылыгар биир кэлим кириэтэ: 8 800 100 14 03 нуомэриэн эрийэн туһаныахтаах субъект ыыгыллыыта сөп.

Учуой, туһалаах сыныахтыгы баҕарабыт!

"Сахамедстрах".

ООО «МКК
Денежный поток
предлагает займы
ЭКСПРЕСС
от 0,7% в день
Рассмотрение заявки до 15 минут
Адрес агента: с.Чурапча, ул.Ленина 51
Режим работы: пнд-птн с 9-00 до 17-00
тел. 8(41151)4-24-11
Условия займа: Процентная ставка - 1 выдача 1,20% в день (438,00% годовых); 2-4 выдача 1,00% в день (365,00% годовых), 5 и последующие выдачи 0,70% в день (255,50% годовых). Сумма займа - первая выдача 1000-10000 рублей, последующие выдачи 1000-15000 рублей. Срок - первая выдача 5-15 дней, последующие выдачи 5-30 дней. Заем предоставляется в российских рублях. Платежи заемщика по договору в конце срока займа включается сумма займа, сумма начисленных процентов. Требования к заемщикам – возраст от 21 до 75 лет, подтверждение платежеспособности. Обеспечение займа – не требуется. В случае просрочки проценты на сумму долга начисляются, штраф за неисполнение обязательств 20% годовых от суммы просроченной задолженности.
Общество с ограниченной ответственностью Микрокредитная компания «Денежный поток», 677000, г. Якутск, ул. Ординарцева д.17, офис 217, ОГРН 1131447013390, ИНН/КПП 1435272065/143501001. Свидетельство о записи в реестре МФО №651030998004292. Реклама

Кылгыбыай редактор – А.А. ЗАХАРОВ.
Эдиэнтэлэр сөпкөрөгөр, сурук оҥорор – А.Н. ЗАХАРОВА.
Корректордар – М.В. ПЕТРОВА.
Таһаарыы – Л.К. ПОПОВА.
Бөлөхтөөччү – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчы улуусун "Саҥа олох" редакционнай-издательский холбоҕуор автономнай учреждение. Российскай Федерация Роскомнадзор СР управлениетыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрациламмыт нуомэр – ПИ №ТУ14-0238.

Редакция, издатель аадырыыта: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru сайт: sanaoloh.ru, instagram: @sanaoloh

Бэчээккэ сакаас: № 41 (11497)
Кэмэйэ: 1 бэл. лист
Тираж 1325
Хаһыат сыаната: 10 сомк.

Саҥа олох

Ааптар сурунаал эдиэнтэлэрэ мөлүйүөн сөпкөрөн оҥоруллубуттар. Сурунаалтан чаастар хаҥарыллыыталарыгар закониэй ааптар туһугар бэйэлэрэ сөпкөрөр.

Хаһыат бэчээккэ баарыгыгар графика: 16 ч 00 м. Бэчээккэ баарыгыгар: 16 ч 00 м. "Саҥа олох" редакционнай-издательский холбоҕунуна 05.06.2018 с. эфоотка бэчээттэннэ.
Типография аадырыыта: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекса: 54907. Хаһыат кэдиэлэҕэ иккитэ: оптуорунньукка, баатынсаҕа тахсар.